

III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

512-ТА ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ЕИСК, 9 И 10 ДЕКЕМВРИ 2015 Г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Доклад относно политиката в областта на конкуренцията 2014 г.“

[COM(2015) 247 final]

(2016/C 071/06)

Докладчик: г-жа Reine-Claude MADER

На 6 юли 2015 г. Комисията реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Доклад относно политиката в областта на конкуренцията за 2014 година“

[COM(2015) 247 final].

Секция „Единен пазар, производство и потребление“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 17 ноември 2015 г.

На 512-ата си пленарна сесия, проведена на 9 и 10 декември 2015 г. (заседание от 9 декември 2015 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 128 гласа „за“, 1 глас „против“ и 1 глас „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК оценява положително различните инициативи, предприети от Комисията за насърчване на лоялната конкуренция, която защитава интересите на стопанските субекти (предприятия, потребители, работници).

1.2. ЕИСК подкрепя действията, предприети от Комисията, за да се гарантира спазването на правилата в областта на конкуренцията, по-специално действията срещу антиконкурентните практики, като например злоупотребата с господстващо положение, които възпрепятстват икономическото развитие на ЕС, и по-специално на МСП, играещи първостепенна роля за растежа и заетостта, и на предприятията от социалната икономика, които допринасят за социалното сближаване.

1.3. Той обаче изразява съжаление, че и този път Комисията не прие истински съдебен механизъм за колективните искове, така че да се даде реална възможност за упражняване на правата на обезщетение на жертвите на неконкурентни практики.

1.4. Комитетът одобрява извършената от Комисията работа във връзка с оповестяването на правилата и тяхната прозрачност, което стабилизира предприятията, а оттам и самия пазар. В това отношение той би искал да припомни, че практиките в сектора на търговията на дребно заслужават постоянно внимание.

1.5. ЕИСК приветства дадения от Комисията импулс в областта на сътрудничеството с националните органи за защита на конкуренцията (НОЗК), които имат определяща роля, по-специално по отношение на превенцията и развитието на програмите за повишаване на осведомеността относно правото в областта на конкуренцията. Той счита, че те следва да разполагат с необходимите за това ресурси.

1.6. Това сътрудничество трябва да придобие международно измерение с оглед на глобализацията на търговията, с цел Европа да не страда от нелоялна конкуренция.

1.7. Той изразява желание диалогът между различните европейски институции (ЕП, ЕИСК, Комитета на регионите) да бъде запазен и дори укрепен.

1.8. ЕИСК подкрепя развитието на правилата за държавната помощ, които бяха пригодени, за да подкрепят иновативните предприятия, по-специално в сферата на цифровите технологии, което разкрива много важни перспективи за икономическото развитие и за създаването на работни места в услуга на потребителите и предприятията.

1.9. Въпреки че е запознат с ограничените възможности за намеса на Комисията в областта на фискалната оптимизация, ЕИСК изразява желание тя да продължи усилията си за справяне с фискалните и социалните изкривявания, за тяхното ограничаване или премахване в рамките на своите правомощия, като следи това действие да не доведе до хармонизиране по посока на най-малкия общ знаменател.

1.10. ЕИСК смята, че енергийният пазар трябва да бъде обект на особено внимание. Той подкрепя създаването на Европейски енергиен съюз, за да се гарантират сигурността на доставките и доставката на енергия на достъпни цени в рамките на цялата територия.

1.11. Също така той счита за важни мерките, които допринасят за спестяването на енергия, повишаването на енергийната ефективност и развитието на енергията от възобновяеми източници.

1.12. Според него отварянето на енергийния пазар трябва да носи ползи на частните потребители, които нямат реален капацитет за преговори.

1.13. ЕИСК изразява желание да се направи всичко възможно, за да се осигури свободен цифров достъп с цел да се благоприятства икономическото развитие на селските райони. Тази цел оправдава взаимното допълване между частните инвестиции и публичната помощ.

1.14. ЕИСК призовава Комисията да продължи да обръща специално внимание на предлагането на финансови услуги, така че реалната икономика да може да получава финансиране и потребителите да могат да продължат да се възползват от най-добрите условия за ползването от тях услуги.

1.15. Накрая ЕИСК припомня, че проследяването и оценката на предприетите действия в тази област на политика са абсолютно необходими.

2. Съдържание на доклада относно политиката в областта на конкуренцията за 2014 година

2.1. Този годишен доклад се съсредоточава предимно върху цифровия единен пазар, енергийната политика и финансовите услуги. В него се споменават също въпроси, свързани с повишаването на конкурентоспособността на европейската промишленост, контрола на държавната помощ, насърчаването на култура на конкуренция в рамките на ЕС и извън него, както и с междуинституционалния диалог.

2.2. В него на преден план се извежда цифровата икономика, разглеждана като фактор, който може да стимулира иновациите и растежа в секторите на енергетиката, транспорта, обществените услуги, здравеопазването и образованието. За целта са били използвани всички инструменти на правото в областта на конкуренцията в подкрепа на развитието и модернизирването на инфраструктурата, включително чрез държавна помощ за ширококоловите мрежи, наречени „мрежи от ново поколение“, като същевременно се гарантира принципът на технологична неутралност.

2.3. Пазарът на интелигентни мобилни устройства се развива много бързо, както показва придобиването на WhatsApp от Facebook⁽¹⁾ в края на първия етап на оценката на концентрацията, разрешена безусловно от Европейската комисия в съответствие с Регламент (ЕО) № 139/2004 относно контрола върху концентрациите⁽²⁾.

2.4. През 2014 г. за пореден път беше констатирано, че прилагането на правото в областта на конкуренцията спрямо цифровия сектор се характеризира със сложна обвързаност и необходимост от баланс при зачитането на правата върху интелектуалната собственост за даден патент, както стана ясно от решенията по делата Samsung и Motorola⁽³⁾, или на авторското право, както стана ясно от откриването на официална процедура срещу няколко американски филмови студия и европейски оператори на платена телевизия в случая, известен като „трансграничен достъп до платени телевизионни програми“⁽⁴⁾.

2.5. След това докладът се насочва към енергийния сектор, като се припомня необходимостта от реформа на европейската енергийна политика. Комисията възнамерява да подкрепи инвестициите в инфраструктура, като регулира държавните помощи и опрости тяхното прилагане: новият Общ регламент за групово освобождаване предвижда, при определени условия, да не се изисква предварително разрешение от Комисията⁽⁵⁾ за помощи в подкрепа на енергийната инфраструктура, насърчаването на енергийната ефективност, обеззаразяването на замърсени обекти и рециклирането.

2.6. За сметка на това помощите за ядрената енергетика не са включени в новите насоки. Поради това те все още подлежат на преглед от службите на Комисията съгласно член 107 от ДФЕС, какъвто беше случаят с проекта на Обединеното кралство за отпускане на субсидия за изграждането и експлоатацията на нова атомна електроцентрала в Hinkley Point⁽⁶⁾.

2.7. Накрая, политиката в областта на конкуренцията е била използвана като инструмент за намаляване на цените на енергията чрез вземане на мерки срещу злоупотребите и тайните споразумения между оператори, като EPEX Spot и Nord Pool Spot (NPS)⁽⁷⁾ и OPCOM в Румъния, където последният беше злоупотребил с господстващото си положение⁽⁸⁾, или Български енергиен холдинг (БЕХ) в България⁽⁹⁾ и дори „Газпром“ във връзка с доставката на газ нагоре по веригата в Централна и Източна Европа⁽¹⁰⁾.

2.8. През 2014 г. политиката в областта на конкуренцията направи опит също така да повиши прозрачността във финансовия сектор и да подпомогне подобряването на регулирането и надзора на банковия сектор.

2.9. Така Комисията осъществи контрол на държавната помощ, предоставена в Гърция, Кипър, Португалия, Ирландия и Испания, като едновременно с това следеше банките за развитие да не нарушават конкуренцията⁽¹¹⁾.

2.10. Също така тя на два пъти откри процедури срещу банките RBS и JP Morgan, от една страна, като участници в незаконен двустранен картел, чиято цел е била да влияе на референтния лихвен процент LIBOR в швейцарски франкове, и от друга страна, като участници в картел с UBS и Credit Suisse, манипулиращ спредовете купува-продава на лихвените деривати в швейцарски франкове в ЕИП (Европейското икономическо пространство)⁽¹²⁾. Комисията им наложи глоба в размер на 32,3 млн. евро⁽¹³⁾.

⁽¹⁾ Дело M.7217 Facebook/Whatsapp, Решение на Комисията от 3 октомври 2014 г.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 г. относно контрола върху концентрациите между предприятия (ОВ L 24, 29.1.2004 г., стр. 1).

⁽³⁾ Дело AT. 39985 Motorola — Спазване на основни патенти, свързани със стандарта GPRS, Решение на Комисията от 29 април 2014 г. Дело AT. 39939 — Samsung — Прилагане на важни патенти за стандарт UMTS, Решение на Комисията от 29 април 2014 г.

⁽⁴⁾ Дело AT. 40023 Трансграничен достъп до платени телевизионни програми, 13 януари 2014 г.

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) № 316/2014 на Комисията от 21 март 2014 година относно прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на категории споразумения за трансфер на технологии (ОВ L 93, 28.3.2014 г., стр. 17), Насоки за прилагането на член 101 от Договора за функционирането на Европейския съюз към споразумения за трансфер на технологии, (ОВ C 89, 28.3.2014 г., стр. 3).

⁽⁶⁾ Дело SA. 34947, UK — Подпомагане за атомната електроцентрала „Hinkley Point C“ от 8 октомври 2014 г.

⁽⁷⁾ Дело AT. 39952 Енергийни борси, Решение на Комисията от 5 март 2014 г.

⁽⁸⁾ Дело AT.39984 OPCOM/Румънска енергийна борса, Решение на Комисията от 5 март 2014 г.

⁽⁹⁾ Дело AT. 39767 — Електроенергия, доставяна от БЕХ.

⁽¹⁰⁾ Дело AT.39816 Доставчици на газ нагоре по веригата в Централна и Източна Европа, 4 септември 2012 г.

⁽¹¹⁾ Дело SA.36061 UK Business Bank, Решение на Комисията от 15 октомври 2014 г. Дело SA.37824 Португалска финансова институция за развитие, Решение на Комисията от 28 октомври 2014 г.

⁽¹²⁾ Дело AT.39924 Лихвени деривати в швейцарски франкове, Решение от 21 октомври 2014 г. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1190_en.htm

⁽¹³⁾ На RBS не беше наложена глоба, защото банката се ползва с имунитет по силата на „известие относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер“ от 2006 г. за това, че е разкрила съществуването на картела на Комисията, като по този начин беше освободена от глоба в размер на около 5 млн. евро за участието си в нарушението. Глобите на UBS и JP Morgan бяха намалени заради съдействието, което са оказали на разследването в рамките на известие на Комисията относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер. Глобите на четирите банки, които предпочетоха да търсят споразумение с Комисията, бяха намалени допълнително с 10 %.

2.11. Накрая, Комисията продължава да преследва антиконкурентните търговски модели, основаващи се на многостранни обменни такси, практикувани от Visa Europe, Visa Inc., Visa International и MasterCard: от една страна, тя направи правнообвързващи предложените от Visa Europe ангажименти, а от друга, започна процедура срещу Visa Inc. и Visa International във връзка с международните обменни такси.

2.12. В доклада се споменават и усилията на Комисията за насърчване на конкурентоспособността на европейските предприятия, по-специално МСП, чрез улесняване на достъпа им до финансиране в ранните етапи на тяхното развитие⁽¹⁴⁾, както и чрез подкрепа на научните изследвания и иновациите благодарение на нова рамка за помощите, която въвежда групово освобождаване⁽¹⁵⁾.

2.13. МСП са и първите, обхванати от преразглеждането на известието „*de minimis*“, което им предоставя насоки за оценка дали техните споразумения попадат в приложното поле на член 101 от ДФЕС, забраняващ незаконните споразумения между предприятия⁽¹⁶⁾.

2.14. Също така през 2014 г. Комисията прояви особена бдителност по отношение на използването от някои дружества на различни данъчни системи в някои държави членки с цел да намалят данъчната си основа. Тя откри официални процедури за разследване срещу Apple в Ирландия, Starbucks в Нидерландия и Fiat Finance & Trade в Люксембург.

2.15. През изминалата година се навършват преди всичко десет години от влизането в сила на Регламент (ЕО) № 1/2003 и преразглеждането на Регламента относно контрола върху концентрациите⁽¹⁷⁾. В тази връзка в доклада се посочва, че би било добре да се постигне напредък по отношение на независимостта на органите за защита на конкуренцията и на механизма, който им дава възможност да преследват и санкционират незаконните практики. В него се подчертава също необходимостта от по-нататъшно рационализиране на контрола върху сливанията.

2.16. Комисията посочва също така, че през тази година е постигнат важен напредък в областта на политиката за конкуренцията с приемането на Директивата относно исковите за обезщетение за вреди при нарушаване на антитръстовите правила, която влезе в сила през 2014 г., като се има предвид, че благодарение на тази директива европейските граждани и предприятия ще могат по-лесно да получават реални обезщетения за вредите, причинени от антиконкурентни практики, като например картели и злоупотреба с господстващо пазарно положение.

3. Общи бележки

3.1. ЕИСК подкрепя политиката за развитие на цифровите технологии, както и инициативите за насърчване на иновациите и растежа. Той счита, че ширококоловите мрежи трябва да са достъпни на цялата територия на ЕС, което може да наложи използването на държавна помощ в съчетание с допълнително финансиране от ЕС. Във връзка с това от полза би трябвало да бъдат Насоките относно прилагането на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разполагане на ширококоловите мрежи⁽¹⁸⁾.

3.2. Освен това не може да съществува цифров пазар без наличието на ширококолова мрежа, обхващаща цялата територия. Целите на Комисията са по-скромни, предвид липсата на интерес от страна на частните оператори към някои области, по-специално към селските райони, чието икономическо развитие трябва да бъде подкрепено.

3.3. ЕИСК подкрепя намерението на Комисията да санкционира нарушенията на правилата в областта на конкуренцията: той счита, че размерът на санкциите трябва да има възпиращо действие и че в случай на рецидив санкциите трябва да бъдат увеличавани. В допълнение политиката в областта на конкуренцията трябва да бъде разяснявана, включително в предприятията, за да се предотвратяват случаите на антиконкурентно поведение.

3.4. Подобно на Комисията ЕИСК отбелязва, че броят на потребителите на интелигентни мобилни устройства се увеличава. Иновациите тук са от решаващо значение, но трябва да бъдат установени открити и прозрачни „правила на играта“ за операторите. Той счита, че всеобхватното присъствие на големи международни групи като Google, за да приведем само един пример, води до риск от злоупотреба с господстващо положение, и че е важно да се наложи спазване на съществуващите правила, за да се даде възможност за навлизане на нови оператори на пазара.

⁽¹⁴⁾ Съобщение на Комисията — Насоки относно държавните помощи за насърчване на инвестициите в рисковото финансиране (ОВ С 19, 22.1.2014 г., стр. 4).

⁽¹⁵⁾ Съобщение на Комисията — Насоки относно държавните помощи за научни изследвания, развитие и иновации (ОВ С 198, 27.6.2014 г., стр. 1).

⁽¹⁶⁾ Съобщение на Комисията — Известие относно споразумения с незначителен ефект, които не ограничават съществено конкуренцията по смисъла на член 101, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (Известие „*de minimis*“) (ОВ С 291, 30.8.2014 г., стр. 1).

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора (ОВ L 1, 4.1.2003 г., стр. 1), вж. бележка под линия 1.

⁽¹⁸⁾ Съобщение на Комисията — Насоки на ЕС относно прилагането на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разполагане на ширококоловите мрежи (ОВ С 25, 26.1.2013 г., стр. 1).

- 3.5. Освен това той смята, че притежателите на патенти трябва да предоставят лицензионни споразумения за патентите си при справедливи, разумни и недискриминационни условия.
- 3.6. Комитетът подкрепя адаптирането на законодателната рамка в областта на авторското право към ерата на цифровите технологии ⁽¹⁹⁾; тя трябва да е „в крак с времето“, както основателно отбелязва Комисията.
- 3.7. Що се отнася до функционирането на енергийните пазари, ЕИСК счита, че икономиката не може да се развива без обща енергийна политика. Затова той приветства готовността на Комисията за създаване на Европейски енергиен съюз.
- 3.8. Според него този съюз ще бъде от полза за предприятията и потребителите, които също трябва да могат да се възползват от разумни цени и сигурност на доставките.
- 3.9. Комитетът подкрепя бдителността, с която Комисията следи енергийния пазар с цел гарантиране на реална конкуренция и инициативите, които тя предприема за премахване на пречките пред конкуренцията в тези нерегулирани пазари. Той изразява желанието си Комисията да направи всичко възможно за предотвратяване на неефективното функциониране на пазара, което оказва въздействие върху икономиката.
- 3.10. Накрая, той придава особено значение на мерките, които допринасят за спестяването на енергия, повишаването на енергийната ефективност и развитието на енергията от възобновяеми източници и на биоенергията.
- 3.11. ЕИСК би желал финансовият сектор като цяло да стане по-етичен и прозрачен и да подкрепи растежа.
- 3.12. Той приветства факта, че контролът върху държавната помощ допринесе за постигане на съгласуваност на мерките за справяне с финансовите затруднения и за ограничаване на нарушенията на конкуренцията, като същевременно сведе до минимум прибягването до парите на данькоплатците. Той посочва, че контролът върху държавните помощи позволи да се ограничат някои нарушения на конкуренцията в рамките на пазара, в контекста на укрепването и създаването на механизми за мониторинг.
- 3.13. Според него трябва да се изтъкне фактът, че действията на Комисията за облекчаване на разходите за използване на банкови карти доведоха до намаляване с 30 — 40 % на цената на операциите в рамките на единния пазар.
- 3.14. Постигането на заявената цел за насърчаване на икономическия растеж е абсолютно необходимо и може да бъде подкрепено от политиката в областта на помощите за иновациите, включена в Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развойна дейност и иновации.
- 3.15. В предходните си становища ЕИСК приветства инициативата на Комисията за модернизиране на държавната помощ и отчете, че новите насоки ⁽²⁰⁾ отговарят в по-голяма степен на потребностите на държавите членки и пазарните реалности. Той смята, че увеличаването на прозрачността ще допринесе за по-добро разбиране на разпределението на държавната помощ. Надзорът на Комисията ще гарантира, че разпределянето на помощта се извършва при спазване на установените правила. Накрая, оценката ще позволи на държавите членки да гарантират правилното използване на разпределените помощи.
- 3.16. Съобщението на Комисията относно условията, необходими за насърчаване на осъществяването на европейски проекти, съчетано с обявяването на създаването на Европейския фонд за стратегически инвестиции, трябва да помогне за постигането на тази цел.
- 3.17. Освен това ЕИСК приветства признаването на необходимостта да се предоставя държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на предприятия в затруднение, които обаче са жизнеспособни. Той подкрепя действията за прекратяване на незаконните споразумения, които вредят на развитието на предприятията, по-специално на МСП, които създават работни места и оказват въздействие върху заетостта и цените.
- 3.18. Комитетът отбелязва, че големите предприятия продължават да търсят начини за данъчна оптимизация, използвайки различията във фискалните системи. Той приветства усилията на Комисията за справяне с избягването на данъци вследствие на изкривяванията в данъчното облагане, за неговото ограничаване или прекратяване в рамките на нейните правомощия.

⁽¹⁹⁾ ОВ С 230 от 14.7.2015 г., стр. 72; ОВ С 44 от 15.2.2013 г., стр. 104.

⁽²⁰⁾ Съобщение на Комисията — Насоки относно държавните помощи за насърчаване на инвестициите в рисковото финансиране (ОВ С 19, 22.1.2014 г., стр. 4).

- 3.19. От особено значение са усилията на Комисията да гарантира сближаване със и между националните органи за защита на конкуренцията (НОЗК).
- 3.20. Комитетът ще следи отблизо последващите действия във връзка с Бялата книга „*Към по-ефективен контрол на ЕС върху сливанията*“, която е насочена към усъвършенстване на съществуващите механизми.
- 3.21. Предвид глобализацията на търговията ЕИСК подкрепя развитието на многостранното сътрудничество (ОИСР, Международната мрежа по конкуренцията, УНКТАД), както и програмите за сътрудничество и техническа помощ.
- 3.22. Диалогът, който ГД „Конкуренция“ поддържа с ЕП, ЕИСК и Комитета на регионите, трябва да гарантира прозрачност на междуинституционалния дебат относно прилаганата политика.
- 3.23. Това желание за диалог следва да се запази, още повече, че в писмото си до г-жа Вестегер за определяне на ресора председателят Юнкер постави акцент върху това политическо партньорство.
- 3.24. За разлика от Комисията ЕИСК не смята, че Директива 2014/104/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2014 г. ⁽²¹⁾ и Препоръката за общи принципи на механизмите за колективно решаване на спорове в рамките на нарушенията на правилата на конкуренцията могат да осигурят подходяща колективна защита на правата на жертвите на тези нарушения.

4. Специфични бележки

- 4.1. *Постигане на деликатния баланс между иновациите, конкуренцията и правата върху индустриалната собственост с оглед на изграждането на свързан цифров пазар*
- 4.1.1. Според Комисията усъвършенстването на процедурите за създаване на стандарти и повишаването на оперативната съвместимост са ключът към ефективността на нейната стратегия за цифров единен пазар. Остава да се определи какво се разбира под „усъвършенстване“ на процедурите за създаване на стандарти.
- 4.1.2. Делото Motorola ⁽²²⁾, един от епизодите на „войната за патентите за смартфони“, се използва като пример за насоките, които би трябвало да бъдат следвани от предприятията в сектора. В този случай Комисията беше решила, че компанията Motorola, притежател на основен патент за стандарт (SEP), свързани със стандарта GPRS, е злоупотребила с господстващото си положение, като е предявила иск за преустановяване на нарушение срещу Apple пред съдилище в Германия. SEP са определени като „основни патенти“, защото са необходими за прилагането на стандарта GSM. Дружествата, които притежават SEP, потенциално разполагат със значително влияние на пазара и затова органите по стандартизация често изискват от тях да поемат ангажимент да лицензират своите основни патенти при справедливи, разумни и недискриминационни условия (fair, reasonable and non-discriminatory или FRAND), за да се гарантира, че всички участници на пазара ще имат достъп до въпросния стандарт.
- 4.1.3. В този случай, поради липса на достъп до въпросния основен патент на Motorola, неговият конкурент, а именно Apple, не е имал възможност да произведе и пусне на пазара определена категория смартфони.
- 4.1.4. Възможността да започне действия за преустановяване на нарушение пред национален съд е право на притежателя на даден патент в случай на нарушение, но с това може да се злоупотребява, когато притежателят на SEP има господстващо положение на пазара, поел е ангажимент да го лицензира при справедливи, разумни и недискриминационни условия и конкурентът, срещу когото е подаден искът, е готов да закупи лиценз при FRAND условия. Въпреки това, Комисията не е наложила глоба на Motorola поради липсата на съответната съдебна практика на съдилищата на ЕС относно законността — по силата на член 102 от ДФЕС — на исковите за преустановяване на нарушения, свързани със SEP, и поради различията между националните съдебни практики, но е разпоредила на Motorola да преустанови злоупотребата.
- 4.1.5. При подобно дело Комисията е приела ангажимента на Samsung да не предявява искове за преустановяване на нарушенията в ЕИП, свързани със SEP за многофункционални смартфони и таблети, срещу дружества, които се придържат към специфична рамка за предоставяне на лицензи.

⁽²¹⁾ Директива 2014/104/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2014 година относно някои правила за уреждане на искове за обезщетение за вреди по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията (ОВ L 349, 5.12.2014 г., стр. 1).

⁽²²⁾ Вж. бележка под линия 3.

4.1.6. Тези дела показват, че балансът между конкуренцията, патентното право и иновациите, чиято крайна цел е да се даде възможност на потребителите да придобиват технологични продукти на разумна цена, като същевременно се ползват с възможно най-широк избор между оперативни съвместими продукти, е много труден за постигане.

4.1.7. ЕИСК подкрепя усилията на Комисията в това отношение и я призовава да не забравя, че целта на прилагането на правилата в областта на конкуренция не е конкуренцията сама по себе си, а конкуренция, която в крайна сметка е от полза за потребителя.

4.1.8. ЕИСК подкрепя идеята за допълване на частните с публични инвестиции, за да се предотврати цифровото разделение в рамките на ЕС, при условие че държавната помощ не възпрепятства частните инвестиции. Може би като знак за интереса, проявяван от Комисията по тази тема, съобщението „Насоки на ЕС относно прилагането на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разполагане на ширококоловни мрежи⁽²³⁾“ беше първият окончателно приет текст в рамките на модернизацията на държавната помощ.

4.1.9. ЕИСК обаче счита, че намерението на Комисията до 2020 г. да постигне пълно покритие на бързата ширококоловна мрежа (30 Mbps) за услугите, както и преминаването към свръхвисокоскоростни ширококоловни услуги (100 Mbps) за 50 % от европейците, не е достатъчно амбициозно.

4.2. Енергийните пазари

4.2.1. Гарантирането на енергийната независимост на Европа и създаването на условия за изграждане на интегриран енергиен пазар е от съществено значение за достъпа до енергия, премахването на енергийните острови и сигурността на доставките. В ЕС трябва да има реална политическа воля за постигането на тази цел, както и за насърчаването на диверсифицирането на използваната енергия, като се отдава приоритет на енергията от възобновяеми източници. Желаният от председателя Юнкер Европейски енергиен съюз⁽²⁴⁾ със сигурност ще играе тази роля на политически стимул.

4.2.2. Според ЕИСК трябва бързо да бъдат приложени мерките от третия енергиен пакет, още повече че правилата, приложими в областта на трансграничната търговия с енергия, продължават да се отличават с разпокъсаност.

4.2.3. ЕИСК подчертава необходимостта от незабавно прилагане на структурните реформи, необходими за премахване на пречките пред инвестициите в инфраструктурата, по-специално тези с трансгранично измерение.

4.2.4. Според ЕИСК насърчаването на правилата в областта на конкуренцията несъмнено допринася за отварянето на националните енергийни пазари, както показват делото, свързано с енергийните борси, и делото ОРСОМ/Румънска енергийна борса, цитирани в доклада на Комисията⁽²⁵⁾, във връзка с които Комисията, от една страна, наложи глоба по силата на член 101 от ДФЕС на две борси, споразумели се да не се конкурират и поделили си определени територии, а от друга страна наложи глоба на ОРСОМ, румънската енергийна борса, по силата на член 102 от ДФЕС, за дискриминация срещу търговци на електроенергия от други държави членки.

4.2.5. Комитетът обаче се пита защо, ако цените на едро на електроенергията намаляха благодарение на засилването на конкуренцията, това не винаги доведе до спад в общото равнище на цените за крайните потребители⁽²⁶⁾.

4.2.6. В това отношение ЕИСК подкрепя разследванията, извършвани от Комисията по силата на член 102 от ДФЕС, за злоупотреба с господстващо положение от страна на „Газпром“ в сектора на доставките на природен газ в Централна и Източна Европа⁽²⁷⁾.

⁽²³⁾ ОВ С 25, 26.1.2013 г., стр. 1.

⁽²⁴⁾ Жан-Клод Юнкер, „Ново начало за Европа: моята програма за работни места, растеж, справедливост и демократична промяна“, Политически насоки за следващата Европейска комисия, Встъпително изказване на пленарното заседание на Европейския парламент, 15 юли 2014 г.

⁽²⁵⁾ Дело АТ.39952 Енергийни борси, Решение на Комисията от 5 март 2014 г. и Дело АТ.39984 ОРСОМ/Румънска енергийна борса, Решение на Комисията от 5 март 2014 г.

⁽²⁶⁾ Съобщение на Комисията от 29 януари 2014 г., озаглавено „Цени и разходи на енергията в Европа“.

⁽²⁷⁾ Дело АТ.39816 Доставчици на газ нагоре по веригата в Централна и Източна Европа.

4.3. Финансовите и банковите услуги

4.3.1. През 2014 г. продължи задълбоченият преглед на регулирането и надзора на банките. Предложените правила са насочени по-специално към увеличаване на прозрачността на финансовите пазари.

4.3.2. Комисията следеше също така подкрепяните с държавна помощ финансови институции да се реструктурират или да напуснат пазара, и обърна специално внимание на рисковете от нарушаване на конкуренцията между въпросните финансови институции ⁽²⁸⁾.

4.3.3. ЕИСК проследи с интерес разследванията на Комисията във връзка с антиконкурентните търговски практики и приветства решенията, взети от Комисията и националните органи за защита на конкуренцията, за налагане на санкции за „обменните такси“.

4.3.4. ЕИСК приветства решението на Съда на Европейския съюз по делото MasterCard ⁽²⁹⁾, което потвърди анализа на Комисията. Обменните такси, които потребителите плащаха за операции с банкови карти, наистина ставаха все по-високи, многобройни и непрозрачни.

4.3.5. В допълнение, тези търговски практики възпрепятстваха навлизането на пазара на плащанията на небанкови икономически оператори, които са в състояние да предложат на потребителите други мобилни и сигурни начини за разплащане по електронен път, например чрез смартфоните.

4.3.6. Спецификата на случая Mastercard се състоеше и в това, че механизмът за определяне на многостранните обменни такси представлява ограничаване с оглед на резултата, а не на целта.

4.3.7. ЕИСК приветства факта, че Съдът на ЕС, както и Общият съд са установили, че многостранните обменни такси не представляват обективна необходимост за работата на системата на MasterCard.

4.4. Допълнителна подкрепа за МСП

4.4.1. ЕИСК приветства вниманието, насочено към МСП, които играят ключова роля за растежа и имат важна роля за постигането на целите на „Европа 2020“. Той одобрява решенията на Комисията за подкрепа на финансирането на дейността им и за адаптиране на правилата към техните специфични нужди.

4.4.2. ЕИСК оценява положително факта, че тези политики бяха отворени за интелектуалните професии и признава решаващата роля на европейските свободни професии за растежа, доколкото те осигуряват, в различните сектори, съществения принос от знания, необходими за решаването на сложни проблеми, засягащи гражданите и предприятията. Освен това ЕИСК препоръчва на Комисията да продължи и по възможност да увеличи усилията в тази насока.

4.4.3. Така например „Насоките относно държавните помощи за насърчаване на инвестициите в рисковото финансиране“ ⁽³⁰⁾ биха могли да предоставят възможност на държавите членки за улесняване на достъпа до финансиране за МСП в етапа на започване на дейността. Освен това те изглеждат са замислени по начин, който да гарантира по-голямо съответствие с пазарните реалности.

4.4.4. Впрочем той поддържа действията на Комисията срещу злоупотребите с господстващо положение, които могат да възпрепятстват създаването и развитието на МСП и да оказват въздействие върху тяхната дейност.

4.4.5. В известието „de minimis“ от 2014 г. ⁽³¹⁾ за споразуменията с незначителен ефект върху конкуренцията наистина се предвижда защитена зона, защото те се сключват от дружества с пазарни дялове под определени прагове. В допълнение Комисията публикува документ с насоки за МСП. Въпреки това ЕИСК счита, че действията за информиране биха били от полза.

⁽²⁸⁾ Дело SA.38994 Liquidity scheme in favour of Bulgarian banks (Схема за подкрепа на ликвидността в полза на българските банки), решение на Комисията от 29 юни 2014 г.

⁽²⁹⁾ Решение на Съда на ЕС от 11 септември 2014 г., дело C-382/12, P MasterCard Inc. и др./Комисия.

⁽³⁰⁾ Съобщение на Комисията — Насоки относно държавните помощи за насърчаване на инвестициите в рисковото финансиране (ОВ С 19, 22.1.2014 г., стр. 4).

⁽³¹⁾ Съобщение на Комисията — „Известие относно споразумения с незначителен ефект, които не ограничават съществено конкуренцията по смисъла на член 101, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (Известие „de minimis“)“ ОВ С 291, 30.8.2014 г., стр. 1.

4.5. Укрепване на капацитета на НОЗК и международното сътрудничество

4.5.1. ЕИСК приветства доброто сътрудничество, установено между Комисията и националните органи за защита на конкуренцията. Според него то гарантира взаимодействието, необходимо за правилното функциониране на пазара.

4.5.2. Той подкрепя всички мерки, необходими за сътрудничеството с НОЗК, което налага те да разполагат с ресурси и да са независими.

4.5.3. ЕИСК приветства инициативите на Комисията за създаване на истинско европейско пространство на конкуренция, което предполага хармонизиране на основните правила на националните законодателства, защото това създава сигурност за икономическата дейност в рамките на единния пазар.

4.5.4. Той смята също така, че държавите членки трябва да разполагат с пълен правен инструментариум, който да им позволява да извършват необходимите проверки и да налагат ефективни и пропорционални санкции.

4.5.5. Програмите за освобождаване от глоби и намаляване на техния размер, които са доказали своята ефективност в борбата срещу картелите, трябва да бъдат въведени във всички държави членки.

4.5.6. Многостранното сътрудничество с ОИСР, Международната мрежа по конкуренцията и УНКТАД трябва да остане активно и Комисията трябва да се стреми да играе водеща роля.

4.5.7. Накрая, ЕИСК подчертава, че преговорите за присъединяване със страните кандидатки трябва да бъдат съгътствани в по-голяма степен от техническа помощ.

Брюксел, 9 декември 2015 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS
